

Delavec izhaja vsak drug pe-
tek : datum naslednjega
dne. — Naročnina za celo
leto K 32.—, za pol leta
K 16.—, za četrt leta K 8.—.
Posamezna številka 80 vin
naročnina v inozemstvo
sorazmerno več.
Pošiljavo na uredništvo in
upravištvo
Ljubljana, Šolskova
ulica št. 6. II. nadst.
Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. —
Inserati se zaračunavajo,
milimeter vrstica in si-
cer pri enkratni objavi
po eno Krono, pri trikrat-
ni po 95 vinarja, pri šest-
kratni po 90 vin., pri celo-
letnih objavah po 85 vin.
za vsakokrat. — Za razne
izjave itd. stane mm vrstica
K 1.— Reklam. so poš-
tine proste. — Nefrankira-
na pisma se ne sprejemajo.

Kriza, kriza!

Vzemi v roke katerikoli meščanski list in čitaj vsebino gospodarskih rubrik, povsod najdeš eno in isto pesem, ki unišono izzveneva v refrenu, da so gospodarski krizi zlasti v produkciji krive previsoke (!) delavske plače. V tem oziru so vsi naši ekonomisti in njihovi žurnalisti kakor na povelje enakega mnenja. Vsa druga argumentacija je postranskega pomena, glavni vzrok so previsoke delavske plače pa mirna Bosna!

Nam pa se zdi, da tako vелеvažnega vprašanja ne gre kar tako enostavno odpravljati z nepremišljeno gesto o previsokih delavskih plačah, ker te in podobne trditve, ne le da ne odgovarjajo resnici, ampak pomenijo slepljenje samega sebe.

Nihče res tega ne more tajiti, da so delavske plače navidezno znatno višje kakor so bile pred vojno. Pravilno navidezno, kar moramo posebno poudariti. Ako vzamemo vrednost predvojnega denarja, oziroma plače ter cene živežu, obutvi, obleki, kurjavi, šolskim knjigam itd. pred vojno in primerjamo to vrednost k sedanji vrednosti denarja in takratne cene življenjskim potrebščinam, tedaj mora biti tudi slepcu jasno, da je delavstvo pri malih plačah pred vojno znatno lažje tri boljše živelo kakor živi sedaj.

Mi z našega stališča se upamo trditi, da niso delavske plače krive krizi v produkciji. Imeli smo že večkrat priliko slišati industrialce, ki so zatrjevali, da tvorijo delavske plače rayno najmanjšo obremenitev produkcije! To so bili industrialci in ravnatelji podjetij, ki nekaj veljajo, ne morda kaki »kravtarji«, ki bi delavstvu najraje kožo odrli. Raditega pisci raznih jeremijad o krizi v produkciji vsled »pevisokih« delavskih plač trdijo neresnico.

Pri vsem tem pa seveda nikakor nečemo trditi, da krize ni; obratno, priznavamo, da kriza je, in da to krizo najhujše zadeva delavstvo. Ali kako naj dokaže meščanski svet, da jo je ravno delavstvo zakrivilo? Naša buržoazija je podobna tatu, ki je kradel, pa sam kriči, primite ga, da svojo lopovščino zakrije. Vzemimo na primer: Naša vlada je, v očigled krize v kovinarski industriji doma, naročila okoli 42.000 železnih postelj (kavaleci) v inozemstvu, ki bi jih v lastni državi bila dobila za 20 odstotkov ceneje. V Guštanju je tovarna, katera je urejena za izdelavo topniške municije. Nismo sicer prijatelji takega blaga, ampak če buržoazija že vsled tega, ker ima vladni aparat v roki in misli, da mora imeti tako šaro, tedaj bi bilo edino pametno, da pusti napraviti te stvari doma, toda ne, topniški projektill se naročajo v inozemstvu!

V Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji imamo razvito in zelo sposobno mizarstvo pa-

nogo industrije in obrti, za dvor pa je naročila vlada opravilo v — inozemstvu. In tako romajo težki milijoni v inozemstvo, ki pomenijo za državo in narodno gospodarstvo izgubo in vrhutega se doma širi brezposelnost. Potem tarnamo, da industrija in obrt v Jugoslaviji peša, končno pa se še najdejo modrijani, ki pravijo, da so krizi krive visoke delavske plače, med tem ko to jugoslovansko delavstvo v pravem pomenu besede — strada.

V splošnem pogostoma slišimo jadvikovanje o konkurenciji od strani avstrijske republike in v zvezi s tem se v eni sapi zatrjuje, da je Avstrija zmožna konkurence, ker so tam v primeri z našo valuto znatno nižje delavske plače! To je sicer trditev, ki sloni na popolnoma napačnih računih. Res je, da znesek plače avstrijskega delavca v primeri z našim denarjem ni toliko vreden kakor pa znesek delavca v Jugoslaviji. Ne smemo pa pri tem prezreti, da delavec v Avstriji prejema za svojo navidezno manjšo plačo toliko cenejši živež, obleko in vse, kar potrebuje, da je konec koncev vendarle boljše plačan kakor pa njegov jugoslovanski kolega.

Dokler bo gospoda v Jugoslaviji zahtevala od delavca za kilogram govejega mesa do 30 K in za kilogram moke do 18 kron ter za obleko tisoče kron, do tedaj naj nikar ne postavlja resnice na glavo, da je jugoslovanski delavec boljše plačan od avstrijskega.

Zakaj gospoda, ki je sicer vedno pravičljiva, da porabi vso svojo silo in moč proti delavstvu ne porabi svojega državnega aparata proti onim, ki na primer še danes zahtevajo za kilogram pšenice 10 kron. Po takih in podobnih špekulantih in oderuhih naj bi se končno pošteno udarilo. Dokler pa se pripušča proste roke ljudem take baže, nima vspricho delavske mizerije nihče pravice spodtikati se nad popolnoma nezadostnimi delavskimi plačami. Dajte delavstvu vse, kar potrebuje za predvojne cene, potem se bo dalo govoriti o ureditvi plač temu primerno.

Pa pojdemo dalje! Naša industrija, to tudi priznavamo, je zaostala, enako obrt. Ni pa vselej kriva konkurenca. Vse naokrog opažamo samo snovanje najraznovrstnejših bank in drugih denarnih zavodov. Da bi se pa industrijska in vpoštev prihajajoča obrtna podjetja modernizirala, izpopolnjevala z novimi pripomočki in stroji, tega ni opaziti, kar dokazuje, da se vsi denarni zavodi, ki rastejo kakor gobe po dežju v največji meri omejujejo izključno le na trgovsko špekulativne ali jasneje povedano, na verižniške posle. Stvar je časih sicer tudi riskantna, toda dobri triki pomagajo in delničarji, posebno pa razni bančni ravnatelji hitreje obogate, kakor pa če bi se pečali s solidno produkcijo.

Da, prišli smo že tako daleč, da niti več ne zna jugoslovanska buržoazija izkoristiti, kar ji narava takorekoč sama meče v naročje. Vzemimo na primer svinec v Mežiški dolini! Mi smo namreč tako premeteni gospodarji, da zahtevamo tako visoko izvozno carino in prometni davek, da nam inozemski kupci fige kažejo, namesto da bi od nas pod takimi pogoji kupili to blago. Ravnotako je s produkti cinkarne v Celju.

Avstrija nudi produkciji, to se pravi industriji in obrti za dve tretjini cenejše prevozne tarife na železnicah kakor pa Jugoslavija. Ravnotako je s telefonskimi in brzojavnimi tarifi. Kakšni prihranki so to zlasti za večja podjetja, nam vedo oni podjetniki in ravnatelji povedati, ki sami priznavajo, da tvorijo delavske plače najmanjšo skrb.

Ako hočete, gospoda, dvigniti industrijo in obrt ter produkcijo, tedaj uredite carinsko vprašanje tako, da carine ne bodo ovira uvozu potrebnih sirovin in izvozu gotovega blaga, katerega izdelamo lahko toliko, da ga sami ne moremo porabiti (žice, žebelje itd.). Modernizirajte obrate! Uredite vprašanje premoga, brez katerega ni produkcije, ter uredite, da ne bodo gotove družbe »delale« tihе stotilijonske dobičke, ampak da cene padejo. Predvsem pa uredite promet. In ako daste delavstvu dosti in cenejšega kruha, tedaj bo kriza kmalu rešena. Ako daste delavstvu živež in vse drugo vsaj za polovico cenejše, potem vam ne bo treba metati javnosti pesek v oči o visokih plačah delavstva, kateremu nočete priznati, da ima istotako pravico do življenja kakor vi.

Še vedno čakamo!

Na kaj? Na delavsko zbornico! Privadili smo se že počasnega tempa uradnega kljuseta že v stari Avstriji. Reči pa se mora, da uradno kljuse v naši novi državi avstrijsko v počasnosti znatno prekaša. Koliko se je že pisalo in govorilo o ustanovitvi delavske zbornice. O delavski zbornici pa nikjer ne duha ne sluha. Enkete so se vršile, posvetovanja, razni ministerijalni višji uradniki so se vozarili v zadevi delavskih zbornic sem in tja, zagotavljalo in obljubovalo se je, a kakor se zdi, so delavske zbornice nekje obtičale!

Pa menda niso odločujoči faktorji položili vse akte in načrte o delavskih zbornicah na led, da zmrznejo?

Te dni so se vršile volitve v Avstriji v — delavske zbornice in pri nas še nismo prišli preko študija.

Kake eminentne važnosti so za delavce delavske zbornice, nam kaže delokrog avstrijskih delavskih zbornic, katerega tukaj na kratko omenjamo.

a) Delavske zbornice so poklicane, da oblastim in zakonodajnim zborom podajajo poročila, mnenja in stavijo predloge glede urejevanja delavskih mezd, delovnega razmerja v splošnem, delavskega varstva, delavskega zavarovanja ter delovnega trga, kakor tudi o vseh zadevah obrti, industrije, trgovine in prometa, v kolikor se tiče interesov delavcev ali nameščencev, končno o vseh zadevah stanovskega vprašanja, ljudske prehrane, zdravstva in ljudske naobrazbe;

b) da podajajo mnenja o zakonskih osnutkih, zakonih in drugih predpisih, v kolikor se nanašajo na zadeve, ki jih obsega odstavek a);

c) ga podajajo mnenja o uredbi in organizaciji javnih zavodov ali naprav namenjenih pospeševanju obrti, industrije, trgovine in prometa;

d) dajati mnenja o ukrepih glede uprave obrti in gospodarstva in glede delovnega razmerja ali povzdige gospodarskega in socialnega položaja delavcev in nastavlencev in sodelovati pri onih ustanovah, v onih primerih, kjer je to določeno po posebnih zakonih in predpisih;

e) pošilja zastopnike v druge korporacije in urade ali za take korporacije in urade staviti namestitvene predloge, v kolikor je to določeno s posebnimi zakoni in predpisi;

f) vodi imenike poklicnih družb delavcev in nastavlencev svojega okrožja;

g) sodeluje na delovni statistiki in pri poizvedbah o gospodarskem in socialnem položaju delavcev in nastavlencev;

h) sodelovati pri povzdigi gospodarskega in socialnega položaja delavcev in nastavlencev, zlasti z namenom sklepanja kolektivnih delovnih pogodb, posredovanja dela in boja proti nezaposlenosti, pomanjkanju stanovanj, pri skrbi za prehrano in zdravstvo delavcev in nastavlencev ter njih rodovin, pri pospeševanju strokovne, splošne duševne in telesne izobrazbe in nege delavcev in nastavlencev in pri ustanovitvi in ureditvi ustanov za izobrazbo naraščajočega delavstva ter upravljanju.

To so naloge delavskih zbornic, ki jih imamo tudi pri nas izvesti v precej veliki meri!

Kongres kovinarjev.

Kongres kovinarjev, ki se je vršil 20. februarja t. l., je postavil važen mejnik v razvoj kovinarske organizacije. Kriza v kovinski industriji, ki povzroča v kovinarskih vrstah ogromno brezposelnost, daje tudi organizaciji poseben značaj. To se je osobito pokazalo na kongresu. Razprave so bile v celem poteku kongresa stvarne in na višku. Kritika vstvarjajoča, nikdar osebna. Vsi delegati so se pri razpravi strogo držali predmeta, slišati ni bilo nobenih fraz, nič nepotrebnih besedi. In kar je najlepše, vsi sklepi in resolucije so bile sprejete soglasno. Navzočih je bilo 26 delegatov z glasovalno pravico in 5 s posvetovalnim glasom. Za kongres je vladalo med ljubljanskimi kovinarji veliko zanimanje. Gostje na kongresu so vztrajali do konca razprav, ki so se končale šele ob 10. uri zvečer. Prostor v dvorani žalibog ni pripuščal veliko število gostov, načelstvo je bilo prisiljeno celo vrsto pri-glašeni zavrniti. Med gosti je bil tudi stari bojevnik in vrstah srbskih kovinarjev sodr. Blagoje Bračinac iz Beograda.

V vznešenih besedah je pozdravil kongres in obrazložil položaj preganjanih srbskih in hrvatskih tovarišev.

V očigled krivici, ki se godi kovinarjem v Srbiji, Bosni in na Hrvaškem, je sprejel kongres soglasno tozadevno resolucijo, ki se glasi:

Za svobodno poslovanje strokovnih organizacij.

II. redni občni zbor kovinarjev v Sloveniji, ki se je vršil dne 20. februarja 1921 v Ljubljani, je po sprejetem poročilu o razpuščanju strokovnih organizacij sprejel sledečo resolucijo:

1. Kongres protestira najodločneje proti nezakonitemu odvzemanju koalicijskega prava delavskemu razredu v Jugoslaviji.

2. Kongres zahteva, da se tudi delavskemu razredu prizna pravico do zaščite svojih interesov potem kolektivne borbe, kakor je to ostalim družabnim razredom dovoljeno.

3. Kongres protestira proti militarizaciji obratov in delavcev, ker so na ta način delavci na milost in nemilost izročeni kapitalizmu.

4. Kongres zahteva, da se strokovnim organizacijam takoj dovoli svobodno poslovanje, naredba o militarizaciji obratov, da se takoj prekliče.

5. Kongres izjavlja solidarnost z vsemi delavci, katerih strokovne organizacije so preganjane, in obljubljuje, da bodo kovinarji iz Slovenije vsak čas pripravljene podpirati vsako akcijo, ki bo šla za tem, da brani pravico združevanja, pravico štrajka in borbe.

6. Kongres pošilja pozdrav vsem razrednozavednim organizacijam in pričakuje, da bodo tudi one pristopile k skupni akciji za pravico združevanja in borbe.

Natančno poročilo o poteku kongresa bomo priobčili takoj, ko bo stenografični zapisnik izgotovljen, nakar že sedaj opozarjamo. Zaenkrat naj konstatiramo samo dejstvo, da je vsakdo, ko je odhajal s kongresa, bil prepričan, da bodo sklepi, ki so bili storjeni, rodili obilen sad.

V centralni odbor so bili izvoljeni sodrugi: Ivan Kocijan, Ivan Širca, Fran Svetek, Ivan Ropret, Muzlovič Avgust, Smole Anton, Zeme Franc, Trobonjača Miloš, Ogrinc Jože. Kontrola: Pavšek Maks (Ljubljana), Pastorek Jožef (Ljubljana), Žnidar Anton (Jesenice), Hraštnik Valentin (Celje). Rzsodiščice: Jager Iv., Porenta Jakob, Železnikar Ivan, Širca Alojzij, Zupančič Ivan (star.).

Natančno poročilo sled.

Ivan Novšak

Kdo ni poznal korenjaka, visoke postave, črnih kuštravih las? Ni ga več med nami —! Neizprosna smrt ga je zavrtno zgrabila sredi dela za strokovno organizacijo — osrednjega društva usnarjev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju v Ljubljani, čije tajnik je bil. Se v nedeljo dopoldne, dne 20. februarja t. l., je bil na shodu ljubljanske podružnice čevljarjev, kjer je pozival čevljarske pomočnike na udeležbo nameravanega sarskega in prikrojevalnega tečaja pod vodstvom nekega učitelja obrtne šole. A že popoldne istega dne so se pri njem pojavile hude notranje bolečine. Proti večeru mu je odleglo in je legel k počitku. Ni pa siromak vedel, da lega k počitku — za vselej. Nekako pred enajsto uro pred polnočjo je pričel težko sopsti. Na vpra-

šanje žene, če mu je slabo, ni odgovoril več, temveč je v tem trenutku blagi mož-sodrug izdihnil.

Pogreb dobrega in zvestega tovariša se je ob veliki udeležbi njegovih znancev, prijateljev in zastopnikov strokovnih organizacij vršil dne 22. t. m.

Sodrug Novšak je štel 56 let. V svojih mlajših letih si je pridobil bogatih izkušenj po raznih krajih Nemčije, Švice, Dunaju itd., kjer je delal kot usnjarski pomočnik. Ni toraj čuda, da si je osrednje društvo izbralo njega kot svojega tajnika.

Novšak je bil človek, ki nikomur nikoli ni storil ničesar žalega. Vrhutega je bil dobrosrčen, da je z vsakim, če treba, tudi zadnji košček kruha delil.

Solze nam silijo v oči ob spominu na takega moža-poščenjaka.

Za Novšakom žaluje številna družina, a žalujejo za njim tudi zlasti usnarji in čevljarji širom Slovenije.

Počivaj mirno, dragi prijatelj, pozabili ne bomo nikoli Tvojega zvestega dela in Tvoje zares kolegijalne narave.

Naj Ti bo ob častnem spominu zemlja lahka!

Organizacija tobač. delavstva.

Redni občni zbor osrednjega društva tobačnega delavstva za Slovenijo se bo vršil dne 18. marca takoj po tovarniškem delu s sledečim dnevnim redom: 1. poročila predsednika, blagajnika in kontrole. 2. Volitev predsednika, odbora, kontrole in rzsodišča. 3. Položaj tobačnega delavstva in njega zahteve. 4. Razni nasveti in predlogi. Prostor, kje se bo vršilo zborovanje, bo razvidno na posebnih vabilih.

Literarni pregled.

Izšla je druga številka »Gospodarskega Vestnika«, ki ima jako lepo vsebino.

Za strokovno organizirane delavce so važne tabele o podražanju potrebščin, ki so priobčene v omenjenem vestniku. Posebno zaupniki, ki se pečajo s tarifnimi pogodbami, bodo našli v reviji dober pomožen material. Revijo priporočamo.

»Naši Zapiski« drugi zvezek je izšel te dni. Ta »socialistična« revija ima veliko smolo. Pada iz ene skrajnosti v drugo. Pred kratkim so jo imeli v rokah komunisti, ki so jo za svojo agitacijo prav pridno izrabljali. Napisali so v njej par člankov, ki so bili pravi poper za »desničarje«.

Na zadnjem občnem zboru »Soc. Matice« so jo dobili v roke skrajni desničarji, takozvani revizionisti. V zadnji številki so priobčili članek, v katerem perejo socialiste in povzdigujejo klerikalce do nebes.

Občni zbori.

Redni občni zbor podružnice ljubljanskih lesnih delavcev dne 13. januarja 1921. Mesto odsotnega predsednika Novaka odvarja občni zbor predsednik osrednje zveze s. Zore in poda predsedniško poročilo o delovanju podružnice v pretečenem letu. Spominja se umrlih članov, katerih je bilo deset in prosí, da jih ostalo članstvo ohrani v blagem spominu. Sodr. Bradeško poda obširno blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo v pretečenem letu precej prometa. Za nadzorstvo poroča sodr. Kavčič, da je pri pregledovanju blagajniških knjig in računov našel vse v najlepšem redu. Ker ni

nikakega ugovora, se smatra poročilo za odobreno. Ker je tajnik radi boleznih odsoten, izostane tajnikovo poročilo. Sodr. Kavčič predlaga, da se da absolutorij odboru, kar je bilo soglasno sprejeto. Sodr. Telban bodri v lepem govoru navzoče k večjemu zanimanju za skupnost, poudarja omenen stanovske organizacije, katera naj bi bila kot ena sama velika družina, v kateri bi bili združeni v ljubezni, v umevanju drug drugega in v vztrajnosti. Prosi sodruge, da se bolj zanimajo za izobrazbo, ker le tako bodo kos novim časom. Sodr. Gustrin predlaga, da se takoj, ko se konjunktura količkaj izboljša, poprosi delodajalce za izboljšanje plač in utemeljuje svoj predlog: a) ker so se vse potrebščine po zadnji regulaciji znatno zvišale, kakor na primer stanovanje; b) ker se s to plačo absolutno ne more izhajati, če hočemo še po človeško oblečeni hoditi in c) ker se je že večina oženjenih članov zadolžila, upajoč na boljše čase, da takrat poplačajo dolge, kar bi bilo že čas, kar pa ne bo mogoče, če ostanejo plače take kot so. Novoizvoljeni predsednik sodrug Ržen povabi novi odbor, da se sestane k prvi seji v torek 15. t. m.; dalje pravi, da naj bodo debate pri sejah kratke in jedrate, da se bo res kaj storilo, vse ostale člane pa prosi, dav sak po svoji moči podpira v vseh slučajih novi odbor. Sodr. Dornik vpraša, kako je z delom o praznikih in je mnenja, če se hoče delo med člane pa prosi, da vsak po svoji moči podjetnik dolžan plačati to delo tako kot drugo čezurno delo. K besedi se oglasi še več sodrugov, ki vsi bodre navzoče k boljšemu umevanju za našo organizacijo. Nato govori sođr. Zore o kritičnem položaju, v katerem se nahajamo. Pravi, da ravno za bodoči čas potrebujemo v odboru resnih in delavnih mož. Nakar prebere imena sodrugov, ki so predlagani v odbor od zaupnikov na sestanku v petek 11. t. m. Sodr. Baudaž prosi za besedo. Opozarja, da ne zadostuje, da je kdo le izvoljen, ampak je potreba, da novi odbor zares deluje za društvo. Sodr. Zore da nato listo na glasovanje, katera je soglasno sprejeta. Na vprašanje, če novoizvoljeni sprejmejo svoje funkcije, so vsi pritrdili. Sodr. Sever prosi vse navzoče, da naj pomagajo zaupnikom pri njih poslu in agitaciji v prid društva. Saj zaupnik nima od organizacije nikakih drugačnih ugodnosti kot drugi člani, temveč samo delo, in če ga pri tem ne podpirajo tudi drugi, ampak mu še nasprotujejo, potem kmalu omaga tudi sam. Sodr. Dolničar stavi predlog, da se na prvi skupščini osrednje zveze predlaga, da se članom v slučaju boleznih, ne odtrga od bolniške podpore tedenskih prispevkov, ampak da se jim vse izplača. Sodruga Žebavc in Gašpari ostro obsotata početje nekaterih članov pri stavbiški družbi, ki z akordnim delom slabšajo položaj in s tem škodujejo skupnosti. Sklene se, da se akordno delo ne dopusti več. Sodr. Zore odgovarja posameznim na njihova izvajanja in poudarja, da bo treba posvetiti posebno pažnjo zaupniškemu sistemu. Ne ugaja mu, da po delavcih izvolijo za zaupnike po večini najmlajše, češ tale bo dober za »laufat«, mesto da bi izvolili starejšega in najboljšega delavca, ki bi imel večji vpliv na vso svojo okolico, to je največkrat vzrok vsem nerednostim. Dalje poudarja potrebo o delavniških sestankih, mesečnih shodih in o izobraževalnem delu organizacije, prosi novi odbor, naj se zavzame zato, da bi dobili na svoje sestanke predavatelje strokovnjake,

ki bi lahko predavali o različnih temah, kot na primer o pajcanju, politiranju, o kalkulaciji in drugih koristnih predmetih. Zahvaljujoč se vsem udeležencem za udeležbo in mirno zadržanje tekom zborovanja zaključil sođr. Zore občni zbor, kliče vsem sodrugom: na delo in še enkrat na delo!

Pozor člani Osrednjega društva živliskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo. Na drugem rednem občnem zboru dne 13. februarja t. l. se je sklenilo povišati prispevke od 1. marca t. l., to je, z 10 tednom naprej v I. razredu tedensko na 6 kron, v II. razredu na 4 krone in v III. razredu pa na 3 krone. Prispevki za bolniško podporo pa se zvišajo v vsakem razredu za eno krono, to je v I. razredu na 7 kron, v II. razredu na 5 kron in v III. razredu pa na 4 krone. Vsaka podružnica obdrži od prispevka v I. razredu po 40 v. in v II. in III. razredu pa po 20 v. ter poleg tega pa tudi vse vplačane prispevke za bolniško podporo. Za strokovno komisijo in za okrožna tajništva v Celju in Mariboru bo centrala sama plačevala prispevke in odračunavala mesečno strokov. komisiji v Ljubljani. Podružnice pa morajo mesečne obračune vposlati do dne 10. vsak mesec na centralo, neglede ali so vsi člani vplačali ali ne svoje prispevke. Člani, kateri so dlje kot 6 tednov s prispevki na zaostanku, izgube članstvo, zato je v interesu članov samih, da redno plačujejo tekoče prispevke pri podružnicah. Člani, ki so v letu 1918. in 1919. ter tudi tisti člani, ki so pred 1. marcem 1920 pristopili in imajo prispevke plačane do 1. marca 1921, jobe nove članske knjižice. Te dni izgotovi tiskarna tudi znamke in od 10. tedna naprej se morajo lepiti znamke v člansko izkaznico ali v knjižico ter s podružnico dosedanje štampiljko preštempljati, da se ve, pri kateri podružnici je član vplačal prispevke za slučaj kontrole. Več je razvidno iz pravilnika, katerega dobi lahko vsak član za 3 krone; v pravilniku so tudi navedene višine raznih podpor in kako se ima ravnati vsak član ter tudi podružnice napram centrali itd. Poročilo o občnem zboru objavimo v prihodnji številki »Delavca«.

Ljubljana. V nedeljo, dne 13. februarja t. l. se je vršil v prostorih hotela »Triglav« občni zbor podružnice usnjarijev osrednjega društva usnjarijev in sorodnih strok. Poročila, ki so jih podali funkcionarji, je zbrano članstvo vzelo na znanje. Nato je poročal sođr. Novšak o vzrokih krize v usnjarski in čevljarski industriji, koje posledica je občutna brezposelnost prizadetega delavstva. Nadalje tudi omenja umetno zavlačevanje pogajanj z ozirom na vloženo spomenico glede povišanja plač ter določitev doklad od strani velike usnjarske industrije. Nato povzame besedo sođr. Mihevc, ki v svojih izvajanjih zlasti poudarja važnost strokovnih organizacij, ki morajo tvoriti protiutež napram stremljenju tesno zvezanim podjetnikom. Podjetniki si potom svojih organizacij na vse kripnje prizadevajo pripraviti vladne kroge do tega, da bi delavstvu odvzeli ono trohico ugodnosti, ki jih še ima. Posebne preglednice jim dela osemurni delavnik, ob kojega bi delavstvo na vsak način radi pripravili. Dalje poudarja važnost obratnih svetov, ki so se v mnogih državah že uresničili. Za dosego tega in drugih ciljev je predpogoj, da tudi usnjarsko in čevljarsko delavstvo strne svojo silo v dobro izvedeni strokovni organizaciji. — Nato so sledile vo-

litve in so bili izvoljeni: Mozetič Alojzij, predsednikom; Košič Josip namestnikom; Bajc Franc, blagajničarjem; Rode Alojzij, namestnikom. Nadalje je bil izvoljen odbornikom Jagodič Mihael in v nadzorstvo Korinšek Rudolf in Zorman Franc. Končno sklene občni zbor, da se imajo tedenski prispevki pobirati redno vsakih štirinajst dni ob priliki razdelitve lista »Delavca«. Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, zaključil predsednik občni zbor ob 12. uri popoldne

Občni zbor podružnice lesnih delavcev v Bistri. V nedeljo, dne 20. februarja t. l. se je vršil pri nas letoletni občni zbor. Sodr. Ogrin je otvoril zborovanje in podal blagajniško poročilo, katerega se je zelo odobruje na znanje. Nato je poročal o pomenu in nalogah organizacije sodrug Zore, ki se je dotaknil tudi delovanja podružnice. Poudarjajoč, da je le v skupnem in solidarnem delovanju mogoč uspeh, je navzoče pozval, da store vse potrebne korake, da pristopijo vsi delavci v Bistri in okolici k organizaciji. Naglašal je dosedanje uspehe organizacije ter pripomnil, da bi bili uspehi gotovo lepši, če bi se vse delavstvo oklenilo organizacije. Navzoči so govorniku pritrjevali ter obljubili, da pripeljejo tudi one v društvo, ki še stojijo ob strani ter uživajo sadove organizacije, nimajo pa toliko poštenosti, da bi tudi sođelovali pri težkem delu za izboljšanje položaja. Sodr. Oblak je nato poudarjal, da je treba gotove nedostatke odpraviti, ki so po njegovem mnenju krivični. V odboru so bili izvoljeni naslednji sodrug: predsednik Ogrin Franc; njega namestnik Seifert Jožef; tajnik Drašler Leopold; blagajnik Oblak Ignacij. V ostali odbor pa: Korče Janez, Vrhovec Janez, Steier Fr. Kot namestniki odbora so bili izvoljeni: Turk Anton, Turk Janez, Koderman Jakob, Nagode Ignacij. V nadzorstvo so izvoljeni: Šubic Janez, Sedej Jakob, Dolinar Janez; za namestnike nadzorstva: Šubic Franc in Drašler Franc. Sodr. Ogrin je pozival nato vse člane na skupno delo in zaključil dobro uspelo zborovanje.

Podružnica kovinarjev na Javorniku sklicuje svoj redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, 6. marca ob pol 3. uri popoldne v gostilni »Žumer« na Koroški Beli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Poročilo kontrole, 5. Poročilo knjižničarja, 6. Volitev novega odbora, 7. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov.

Odbor.

Milanov vrh. Dne 6. febr. t. l. se je vršil na Milanovem vrhu občni zbor podružnice osrednjega društva lesnih delavcev. Zborovanje je vodil predsednik sodrug Anton Sever. Po obligatnih poročilih je razložil pomen in namen strokovne organizacije s. Bradeško iz Ljubljane. Nato so se vršile volitve novega odbora in so bili izvoljeni: Anton Sever, Ljudevit Wolf, Franjo Furlan, Nikolič Ivan, Turk Valentin, Kalčič Anton, Božič Ivan in Kavc Ivan.

Iz strokovne organizacije.

Osrednje društvo usnjarijev in sorodnih strok za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo društvenega

tajnika.

Pismene ponudbe naj pošljejo reflektanti na društvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6-11., najkasneje do 15. marca 1921. Prejemki po dogovoru.

Načelstvo.

Celje. Vse člane osrednjega društva oblačilne stroke, podružnica Celje, se opozarja, da se vplačuje tedenska članarina v »Delavskem tajništvu Celje« vsako nedeljo od pol 10. ure do pol 12. ure dopoldne. Tedenska članarina je za prvi razred 4 K. — Ivo Gerne, blagajnik.

Komisija, ki ima preiskati razmere v celjski cinkarni, se je v torek, 22. t. m. odpeljala v Celje.

Rezultat preiskave nam še ni znan. Delavce, ki so bili zaposleni v cinkarni opozarjamo, naj bodo pozorni.

Ker je tajništvo s tekočimi posli pre-zaposleno in ne more redno odgovarjati na dopise, prosimo podružnice, da nekoliko potrpe. **Tajništvo.**

Štore. Delavstvo opozarjamo, da se vsak petek vrši v gostilni Vizjak diskusija. Pričetek diskusije je vselej ob 5. uri popoldne. Delavstvo se vabi, da se diskusijskih sestankov pridno udeležuje.

Štore. Člani pevskega društva se vljudno prosijo, da prihajajo vsako sredo ob 7. uri zvečer in ob nedeljah ob 9. uri dopoldne redno k pevskim vajam.

Senj pri Čupriji, Srbija. J. G. Vaš dopis smo odstopili Uniji slov. rudarjev v Zagorju ob Savi. Naročnino smo prejeli. Zdravo!

Iz kovinarskega tajništva.

Dopis z Jesenic bomo priobčili v prihodnji številki »Delavca«. Podružnice: Jesenice, Javornik in Dobravo opozarjamo na odgovor poverjeništvu za soc. skrb glede intervencije radi aprovizacije. Prepis pošljemo omenjenim podružnicam te dni.

Zahvale.

Podpisani se iskreno zahvaljujem za znesek 208 K, katerega so mi naklonili delavci tovarne za dušik.

Pridovnik Lovro, Ruše.

Zahvala. Podpisana se zahvaljujem vsem sodrugom v pivovarni »Union« za podarjeno mi podporo v znesku 720 K ob priliki smrti mojega moža. — Ivanka Okorn.

Zbirajte za tiskovni sklad.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustrašeno brani Vaše pravice, je:

**N
A
N
A
P
R
E
J**

delavski dnevnik

NAPREJ

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le »Naprej« spada v naše družine!

Proč z meščanskimi listi!

Mesečno stane 20 kron.

Naroča se pri upravi »Naprej« Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Redni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vključbi, na osebni kredit proti poročitvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menios se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

COSULICH-LINE

TRST-AMERIKA

New - York - Buenos - Ayres - Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

UCITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA Frančiškanska ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4. prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	11-1/2	1/2	Turjaški trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	10-1/2	1/2	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska ul. 2.
Dr. Viktor Breskvar splošno zdravljenje	1-2	1/2	Šiška ul. 12. Turjaški trg št. 4.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	8-9	1-3	Turjaški trg št. 4. Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico): brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se daje v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj, do 1. popoldne. S pritožbami se je obratiti do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Sodrug!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon Interurban št. 178.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zalog, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna II., Pliberk; Maribor; Litija; Št. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaška Slatina; Radoče-Zidanost; Poljčane.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštno položnico, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.